

[Lenger]

Jeg ved godt, at det ikke er det forslag, som bl.a. hr. Bjørn Elmquist har fremsat i dag, der er til behandling, men når hr. Bjørn Elmquist selv tager det ind i debatten, vil jeg gerne stille et enkelt spørgsmål. Jeg bed mærke i, at hr. Bjørn Elmquist i dag sagde, at forslaget ikke tilsligter nogen ændring af den udståede straf, hverken i nedadgående eller i opadgående retning, og når nu hr. Bjørn Elmquist selv tager debatten om dette forslag frem her, vil jeg derfor gerne spørge, om det gælder for alle lovovertrædelser. Grunden til, at jeg stiller spørgsmålet, er netop, at vi her har et traditionelt, men meget væsentligt teknisk problem for overhovedet at kunne realisere de tanker, som nu har været debatteret i et års tid, og det har betydning for, om det middel, man vælger, f.eks. er en henstilling til domstolene, en generel nedsættelse af alle strafferammer, eller hvad det nu er. Jeg synes, det er et meget spændende forslag, de fire partier har fremsat, men det spørgsmål har jo også hidtil været det centrale spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (V):

Jeg ville synes, det var forkert, om jeg begyndte herfra at redegøre i nærmere detaljer for forslaget og bemærkningerne dertil. Det ligger ikke i vor boks endnu, så det synes jeg også ville være forkert af hensyn til det, som er på bordet her, nemlig SFs forslag, hvor det ganske vist også er et element. Det rigtigste må være, at vi i dag diskuterer på SFs præmisser, og så vender vi tilbage til det andet forslag på et senere tidspunkt.

Leif Hermann (SF):

Jeg skal sige lidt mere principielt om baggrunden for det beslutningsforslag, vi har fremsat, og vores ordfører for forslagsstillerne, fru Ebba Strange, vil så svare på de bemærkninger, der er faldet i debattens forløb.

I forsommeren 1873 dømte en mand med det lidt ejendommelige navn Afrikanus Knudsen Louis Pio, Geleff og Brix til henholdsvis 3¹/₂ og 2¹/₂ års forbedringshus med arbejde i enkeltcelle og ophold i samme dag og nat, som der stod i dommen. Det betød ifølge professor Jens Engbergs bog om Louis Pio i realiteten, at der var afsagt dødsdom ved langsom kvælning. Efter højesterets stad-

fæstelse var der jo ingen vej udenom, og dommen skulle afsones i Vestre Fængsel, et fængsel, vi kender og bruger i dag.

Endnu mere bedaget er Horsens Tugthus, og endnu ældre er Blegdamsvejens Arrest.

I mellemtiden er der selvfølgelig sket det, at der er indlagt elektrisk lys og varme og formentlig også rindende vand, men derudover kan det måske være vanskeligt at få øje på, hvilke forbedringer der kan være tale om.

Når vi i dag læser dommen over Louis Pio, kan vi næppe være i tvivl om, at en straf af denne type primært har opfyldt ét formål, uagtet der tales om forbedringshus, nemlig at hævne den begåede handling, eller sagt i strafferetlige vendinger: »reaktionen havde et overvejende repressivt formål« – dens hensigt var gengældelse for den strafbare handling.

For ikke så forfærdelig mange år siden kunne man direkte læse ud af indledningsformularen i anlageskrifterne, at det også forholdt sig sådan. Der stod, at den anklagede blev sat under tiltale til strafs lidelse. Af en eller anden grund er dette åbenhjertige og, synes jeg også nok, sigende udtryk afskaffet i dag, formentlig under indtryk af, at professor Hurwitz i sin »Kriminalret« fra 1964 skriver, at gengældelseslæren, altså hævn, repressionen, i nyere og nordisk doktrin så godt som fuldstændig er forladt til fordel for præventive synspunkter. Hurwitz troede åbenbart ikke helt på den sætning og fortsatte, at denne idé om straffen som gengældelse eller påføring af en lidelse, fysisk eller psykisk, rudimentært ligger bag synspunkter hos forfattere, der ikke direkte vil vedkende sig gengældelsesformål, men opererer med generalpræventive og lignende synspunkter.

Det vil altså sige, at der også indgår andre straffehensyn i de klassiske straffebegrundelser, nemlig generalprævention og specialprævention. Om dette sagde afdøde professor Carl O. Christiansen: det første, altså generalpræventionen, ved vi ikke noget om, så det tror vi på, og det andet, specialpræventionen, ved vi noget om, så det tror vi ikke på.

Senere er et andet moment: resocialiseringen, forbedringen, trængt frem sammen med teorien om behandling af personer, der overtræder samfundets strafsanktionerede normer.